

aikalainen

KUVA: JONNE RENWALL

Näty kuuluu Tampereelle

Tampereen yliopiston Näyttelijäntyön laitosta ollaan pakkoliittämässä vuonna 2010 opetusministeri Sari Sarkomaa visioimaan "taiteen huippuyliopistoon". Päätöksestä ilmoitettiin kuulematta yliopistoja saati muita asianosaisia. Onko yliopistopoliittisten päätösten läpinäkymättömyys viimeinen läpinäkyvä periaate?

Rehtori Krista Varantola:

Minne avoimuus on kadonnut?

TEKSTI PIRJO ACHTÉ

H yvä tapa vaatii, että tällaisista esityksistä keskustellaan ensin yliopistojen kanssa ennen kuin tullaan julkisuuteen, sanoo Tampereen yliopiston rehtori **Krista Varantola**, joka monien muiden tavoin luki taideyliopiston perustamisaikeita koskevan uutisen lehdestä.

– Koko yliopistojen rakenteellisen kehittämisen prosessin ajan ministeri Sarkomaa on erityisesti korostanut, että työtä tehdään kiinteässä yhteistyössä yliopistojen kanssa. Tätä luottamusta on nyt vakavasti horjutettu.

Ministeriöstä ei ole otettu yliopistoon yhteyttä asian julkistamisen jälkeenkään.

– Esitys tuli täysin puun takaa. Tästä ei ole ollenkaan puhuttu, mikä pistää epäilemään, millainen taka-ajatus tässä oikein on kyseessä, Varantola sanoo.

Yliopistot pääsivät ensimmäisen kerran kysymään suunnitelmista rehtorien neuvoston kokouksessa tiistaina 29. tammikuuta.

Yliopiston antamat tiedot puuttuivat

Varantola näkee huipputaideyliopistoa koskevissa suunnitelmissa paljonkin kritisoitavaa. Tampereen yliopistolta otetaisiin näyttelijäntöyden laitoksen, Näty, mukana pois yksi painoalue, vaikka opetusministeriö yhdessä Tampereen kaupungin kanssa tukee Nätyyn syksyllä perustettua Tutkivan teatterityön keskusta. Tavoitteena on aivan ilmeisesti siirtää Näty Helsinkiin.

– Esitys julkistettiin lehdessä, ennen kuin Tampereen yliopisto on voinut esittää mitään asia-argumentteja eli ilman

Rehtori Krista Varantola.

mitään keskustelua taideyliopiston tavoitteista ja siihen liitettävistä yksiköistä.

– Meille on kehittynyt oma teatterialan koulutuksen ja tutkimuksen profiili, jonka muodostavat yhdessä Näty ja teatterin ja draaman tutkimus, sen koordinoima Erasmus Mundus -maisteriohjelma ja Tutkivan teatterityön keskus.

– Ja on kummallista ajatella, että taiteet ja tieteet eristettäisiin toisistaan. Alalla on yhteinen valtakunnallinen tutkijakoulukin, jossa pyritään luomaan yhteistä rajapintaa.

Näty vastaa erityisesti muun Suomen kuin pääkaupunkiseudun teatterialan koulutuksesta ja sieltä valmistuneiden työllistymisluvut ovat erinomaisia.

– Nyt haluttaisiin estää kehitys Helsingin ulkopuolella, Varantola sanoo ja

huomauttaa, että koulutuksen monopoli, keskittäminen yhteen paikkaan on huono ratkaisu.

Strateginen kumppanuus laatikkomallia modernimpaa

Huippuyliopistoa ei Varantolan mielestä synny niin, että kaikki taidealan yliopistot laitetaan samaan laatikkoon sen perusteella, että niiden alana on jokin taiteen muoto.

– Voisi määritellä, että Suomessa huippuyliopisto on nykykäsitteen mukaan sellainen, joka perustetaan pääkaupunkiseudulle yhdistämällä alan toimijat Helsingin seudulla ja liittämällä siihen sitten muiden yliopistojen laatuosia, Varantola huomauttaa.

– En halua ottaa kantaa Helsingin taideyliopistoon, mutta yliopistojen yhteistyössä olisi korkea aika lähteä ajattelemaan modernimmin strategista yhteistyötä, jota eurooppalaisessakin keskustelussa korostetaan.

– Strateginen kumppanuus on avainkäsite, jota voisi viljellä laajemminkin yliopistoyhteistyössä.

– Suomeen pyritään rakentamaan kovatasoisia yliopistoja. Ne syntyvät sisällöllä ja yhteisellä toiminnalla. Rakenteet tukevat sisältöjä, Varantola sanoo.

– Tampereen yliopisto tulee tiukasti vastustamaan Nätyä irrottamista yliopistosta – ja perustelluista syistä.

– Olen optimistinen sen suhteen, että järki voittaa, ja että kun pääsemme esittämään perustelumme, opetusministeriö on valmis kuuntelemaan meitä. Olen optimistinen myös sen suhteen, että asiassa pelataan demokratian ja yliopistojen autonomian pelisäännöillä ja että yliopiston kannalle annetaan myös arvoa.

Hallintojohtaja Timo Lahti:

Erikoisia menettelytapoja

TEKSTI PIRJO ACHTÉ

T ampereen yliopiston hallintojohtaja **Timo Lahti** on hämmästynyt opetusministeri Sarkomaa (kok) taideyliopistoa koskevista aikeista.

– Nämä ovat juuri sen tyyppisiä asioita, joihin yliopistot pitäisi tavattoman hyvin sitouttaa. Me olemme täällä valmistelleet omaehtoisesti, avoimesti ja läpinäkyvästi Jyväskylän yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston kanssa Sisä-Suomen yliopistoallianssiprosessia, jossa ollaan rakentamassa Suomen suurinta yliopistoyhteisöä. Samaan aikaan selkämme takana käydään jotain sellaista peliä, josta meillä ei ole ollenkaan tietoa!

– Tämänhän pitäisi olla avointa ja läpinäkyvää valmistelua, josta on niin paljon puhuttu.

– Yliopistojen autonomian määrittelyä kuuluu muun muassa se, että yliopistoja kuullaan niitä itseään koskevissa asioissa ennen kuin niistä esimerkiksi valtioneuvostossa päätetään. Se on itsestään selvää. Sen takia tuntuu oudolta lukea lehdestä, että tällainen taideyliopisto perustetaan lehtitietojen mukaan vuonna 2010, ja että siihen liitetään mei-

dän näyttelijäntöyden laitoksemme meiltä mitään kysymättä.

Virkamiehiä täytyy kuulla suunnitteluvaiheessa

– Tuntuu, että Helsingissä ei huomata, että Suomen laki koskee myös ministeriöitä, lainvalmisteluelimiä lainvalmistelussa. Meillä on virkamieslaki yliopistoja koskien voimassa vielä ainakin kaksi vuotta, kunnes yliopistojen oikeudellinen asema muuttuu. Virkamieslain mukaan virkamiehiä, joita ikään kuin riepotellaan organisaatiosta toiseen, pitää hyvissä ajoin suunnitteluvaiheessa kuulla. Näin ei tässä tapauksessa ole voitu menetellä.

Lahti huomauttaa, että sekä yliopistolle että näyttelijäntöyden laitokselle on tuki mairittelevaa, että yliopistolla on yksiköitä, jotka kelpaisivat ”huipputaideyliopistoon”. Mutta yliopisto myös pitää tällaiset yksiköt mielellään ja on sijoittanut varoja esimerkiksi Tutkivan teatterityön keskukseseen.

– Yleensäkin koulutusta ei pitäisi mielestäni koskaan keskittää vain tietyille yksiköille. Laadunvarmistuksen kannalta on A ja O, että on tervettä kil-

pailua eri yliopistojen kesken.

– Hallitus puhuu alueellistamispolitiikasta – yliopistosektorilla on pitkään harrastettu aivan toisenlaista alueellistamispolitiikkaa: kaikki huiput pitäisi keskittää Helsinkiin. Tämä on kovin erilaista aluepolitiikkaa kuin muu hallinto yrittää harjoittaa.

Valmis ratkaisu tulosneuvotteluihin?

Lahti arvelee, että opetusministeriö tuo taideyliopistoasian ministeriön ja yliopiston välillä huhtikuun alussa käytäviin tulosneuvotteluihin valmiiksi päätettynä.

– Meillä on kokemusta sellaisista tulosneuvotteluista, joissa isot asiat on käsitelty ennen neuvotteluja valmiiksi ja sitten sanottu, että näistä asioista ei neuvotella. Ja tässä on mielestäni selviä merkkejä siitä, että taideyliopistoasia on haluttu käsitellä ennen tulosneuvottelua ja hallituksen tasolla valmiiksi ja ilmoittaa sitten vain meille.

– Tämän tyyppinen prosessi oli 90-luvulla, kun lääkärikoulutusta yritettiin lakkauttaa.

Puheenvuoro

Näty taideyliopistoon?

Taideyliopistosta – ja Helsingin taideyliopistosta nimenomaan – on toki ollut puhetta aiemminkin, mutta ensimmäistä kertaa Näty mainitaan keskustelussa. Helsingin Sanomissa asia kerrottiin faktana, fuusiona, joka tulee tapahtumaan. Edes laitoksemme johtaja Yrjö-Juhani Renvall ei ollut asiasta tietoinen. Ministeri Sarkomaaan erityisavustajan Laura Rissasen mukaan kyse on kuitenkin ehdotuksesta, jonka on tarkoitus synnyttää keskustelua, ennen kuin lopullisia päätöksiä tehdään. Olkoon tämä puheenvuoro siis osa opetusministerin toimeenpanemaa spekulointia siitä, mitä tapahtuisi jos Näty liitettäisiin osaksi suunniteltua taideyliopistoa.

Mihin kokemukseen perustuu oletus, että suuresta organisaatiosta olisi mitään laadullisia etuja näyttelijänkoulutuksessa? Kaikki tietävät asian olevan juuri päinvastainen: laatu tällä alalla tulee henkilökohtaisuudesta, pitkäjänteisestä työstä ja ympärillä olevasta tiiviistä yhteisöstä. Ovatko taideyliopiston tavoitteet puhtaasti byrokraattisia ja poliittisia?

Teatterikorkeakoulun ja Kuvataideakatemian suuri koko suhteessa Nätyyn tulee tekemään taideyliopistosta väkisinikin Helsinki-vetoisen. Seuraava on pelkkää spekulatiota, mutta tulee väkisinikin mieleen; Tuleeko pian se päivä, jolloin Näty toiminta taideyliopiston *haarakonttorina* päätetään sulauttaa Helsinkiin? Meidän mielestämme on tärkeää, että Suomessa koulutetaan näyttelijöitä eri paikoissa, eri opettajien johdolla. Kaiken korkeakoulutasoisen näyttelijänkoulutuksen keskittäminen yhden suuren laitoksen alaisuuteen voi johtaa siihen, että vallalla olisi vain yksi taidenäkemykset, yksi näkemys näyttelijäntöydestä ja koko taiteesta. Helsinki ei ole koko taiteellisen Suomen keskipiste, vaikka usein niin annetaankin ymmärtää. Näty Tampereella ja Teak Helsingissä eivät ole toisiansa poissulkevia, eivät toisiaan vastaan, vain erilaisia ja siksi teatterikenttää rikastuttavia. Koulut tekevät tällä hetkellä jo yhteistyötä produktioiden ja kurssien muodossa, emme tarvitse yhteistä hallintoa sen vuoksi.

Suuri ongelma tässä keskustelussa lienee tiedon puute. Uutinen yhdistämishankkeesta tuli täytenä yllätyksenä Tampereelle. Taideyliopistosta on olemassa tutkimuksia, mutta niitä tehtäessä ei Näty ole ollut hankkeessa mukana. Pitäisikö tutkimusta tehdä? Nätyläisinä meitä kiinnostaa tietenkin oman koulumme kohtalo. Miten tämänkaltaisia jättäiläishankkeista voidaan käydä keskustelua, jossa kaikkia osapuolia kuultaisiin? Kuinka yhdistää toimivasti kolme laitosta, joilla on omat toimintatapansa ja historiansa?

Näyttämötaiteen laatua tai sen resurssia tällaisella uudistuksella ei ainakaan lisätä. Mitä valmistelussa jätetään sanomatta? Koko hanke tuntuu olevan yhtä silppua, jonka kokonaisvaikutuksia ei tiedä kukaan. Emme vastusta Nätyä liittämistä taideyliopistoon silkasta periaatteesta kapinoida, vaan siksi, ettemme tahdo työntää lusikkaamme soppaan, joka näyttää, haisee ja maistuu epämääräiseltä.

Yksityishenkilöinä:

Petra Saaristo
(oppilaskunnan pj.)

Henna Vänninen

Nätyn liittäminen Taideyliopistoon ”tarkoituksenmukaista”

”Työelämä edellyttää yhä enemmän moniosaajia”

Opetusministeri Sari Sarkomaa.

Aikalainen kysyi:

Opetusministeri Sari Sarkomaa,

1. Miksi Tampereen yliopistoa ei ole kuultu taideyliopistohankkeen valmistelussa?
2. Mitä esitys tarkoittaa yliopistojen autonomian kannalta? Onko se linjassa uuden yliopistolain kanssa?
3. Mistä idea liittää Näty osaksi taideyliopistoa on syntynyt?
4. Missä vaiheessa esityksen valmistelu on? Miten prosessi etenee jatkossa?

Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelmaa valmistellaan vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä koko korkeakoulukentän kanssa. Viimeksi tiistaina (29.1.) keskustelin yliopistojen rehtorien neuvoston kanssa eri vaihtoehdoista. Vuoropuhelu jatkuu. Esitys Taideyliopistosta on yksi mahdollinen ratkaisu ja toivon, että voimme käydä asiasta jatkokeskusteluja.

Rakenteellisen kehittämisen tavoitteena on koulutuksen, tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan laadun ja vaikuttavuuden vahvistaminen niin, että kilpailukykyämme säilyy vahvana globalisoituvassa maailmassa väestön ikärakenteen muutoksesta huolimatta.

Tämä kehityskulku on käynnissä laajemminkin Euroopassa ja maailmassa. Keskeinen viesti on, että korkeakoulujen toimintarakenteita tulee koota suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Tämä luo edellytyksiä vahvojen profiilien ja painoalojen kehittämiselle, edistää poikkitieteellisyyttä eri koulutusalojen välillä sekä monipuolistaa ja parantaa opiskelijoiden valintamahdollisuuksia. Samalla puretaan tarpeettomia toiminnan päällekkäisyyksiä ja vapautetaan voimavaroja edellä mainittujen tavoitteiden kehittämiseen.

Haluun vielä korostaa, että kyseessä ei ole suuruuden ekonomian ihailu, vaan välttämättömäksi nähtävät muutokset korkeakoulukentässä.

Nämä tavoitteet ovat pohjana, kun opetusministeriö valmistelee mainittua rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelmaa. Toimenpideohjelman periaatteet ja kriteerit on hyväksytty sivistyspoliittisessa ministeriryhmässä 25.1.2008 ja niitä on käsitelty myös opetusministeriön ja korkeakoulujen välisissä seminaareissa Jyväskylässä ja Kuopiossa.

Opetusministeriössä valmistelutyötä jatketaan niin, että toimenpideohjelma valmistuu helmi-maaliskuun vaihteessa ja sitä ennen sitä käsitellään vielä sivistyspoliittisessa ministeriryhmässä. Ohjelma tulee sisältämään opetusministeriön näkemyksen korkeakoulurakenteiden kehittämistarpeista.

Haluun korostaa, että muunkinlaiset ratkaisut ovat mahdollisia, kunhan ne toteuttavat asetettuja tavoitteita ja päämääriä. Rakenteellisen kehittämisen toimenpiteet eivät myöskään merkitse, että eri korkeakoulujen nykyinen toiminta olisi ollut huonoa, vaan kyseessä on paremminkin hyvin toimivan kokonaisuuden virittäminen vastaamaan entistä paremmin tulevaisuuden haasteisiin.

Taideyliopistot muodostavat yliopistolaitoksessa kuitenkin oman tiedeyliopistoista selkeästi poikkeavan ryhmänsä. Jokainen taideyliopisto on kehittänyt identiteettiään, toimintaansa ja toimintakulttuuriaan itsenäisesti omista lähtökohdistaan. Toimintatavat ovat erilaisia ja usein selkeämmin yhteydessä asianomaisen taiteenalan toimintakulttuuriin kuin toisiin taideyliopistoihin.

Taideoalojen kiinteämpi yhteistyö luo edellytyksiä taideyliopistoille ominaisempien, joustavampien toimintatapojen ja taidekoulutuksen sisällöstä lähtevien tavoitteiden kehittämiseksi opetuksen ja taiteellisen tutkimuksen menetelmien kehittämisessä sekä yhteisten produktioiden kautta.

Oletettavaa on, että myös taideoaloilla työelämä edellyttää yhä enemmän moniosaajia ja taiteellisesti monipuolisia kouluttautumismahdollisuuksia. Musiikkiteatteri on viime aikoina esiin noussut esimerkki tästä. Lisäksi produktioihin liittyvät usein valo- ja äänisuunnittelu, joissa eri taideoaloilla on myös annettavaa toisilleen.

Uusi taideyliopisto täyttäisi myös nykyistä paremmin yliopisto-organisaatioille asetetut vaatimukset: strategisesta johdettavuudesta ja kyvystä laaja-alaisen koulutuksen antamiseen. Myös hallinnollinen asiantuntevuus ja taloudellinen kantokyky paranisivat.

Tällaista Taideyliopistoa rakennettaessa on olennaista, että siinä ovat mukana kaikki alan keskeiset toimijat. Tämä tarkoittaa, että myös Tampereen yliopiston noin 10 aloituspaikan näyttelijätyön koulutus olisi tarkoituksenmukaista liittää tähän kokonaisuuteen. Kokonaan toinen asia on sitten se, millä paikkakunnilla ja monessako toi-

mipisteessä uusi Taideyliopisto toimisi. Ja, kuten jo todettua, muutkin vaihtoehdot voivat tulla kyseeseen.

Haluun lopuksi korostaa, että opetusministeriön rakenteellisen kehittämisen ohjelma on vielä valmisteluvaiheessa. Helmikuun lopussa tulemme näkemään, millaisia ehdotuksia siihen sisältyy. Opetusministeriö tulee ottamaan rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelman näkemykset lähtökohdaksi yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa maaliskuun loppuun käytävissä tavoite- ja tulosneuvotteluissa. Tässä yhteydessä kuullaan korkeakoulujen näkemyksiä sekä sovitaan jatkotoimenpiteistä ja kehittämishankkeisiin mahdollisesti sovittavasta rahoituksesta.

Sari Sarkomaa
Opetusministeri

Nätyn opiskelijoiden terveiset ministerille

KUVAT: JONNE RENVALL

Lauri Tanskanen
4. vuosikurssi

– Päätös kuulostaa oudolta ja pahalta. Yksiköiden turvottaminen tuhoaa opetuksen intiimiyden, joka on taideoaloilla keskeistä.

– Uudistuksesta saatavat hyödyt ovat kyllä nyt todella hämärän peitossa.

Aleksi Lavaste
2. vuosikurssi

– Ruotsissa on neljä teatterikorkeakoulua ympäri maata. Miksei mallia otetaisi sieltä? Olen ylpeä siitä, että saan opiskella Tampereella. Pitäkö jo Tampereella vedota aluepolitiikkaan?

– Ammattinäyttelijäksi on nyt kaksi eri reittiä. Jos toinen niistä suljetaan, tarpeellinen monimuotoisuus katoaa. Jäisi vain yksi tapa ajatella näyttelijäntyötä.

Laura Rämä
2. vuosikurssi

– Kuten harjoittelemassamme Gogolin Reviisorissa, tsaarain aikoja tässä eletään. Tässä päätöksenteon mallissa vain läpinäkymättömyys on läpinäkyvää.

– Eniten vituttaa, jos toinen näkökulma koulutukseen ja koko taiteenlajiin näin tuhotaan.

Emilia Kokko
2. vuosikurssi

– Tässäkään yliopistohankkeessa ei ole kyse luovuuden vaan rahan innovaatioista. City-maasturitaideita ei tarvita enää yhtään enempää.

– Mitähän röntgenhoitaja Sarkomaa oikeasti tietää koulutuksemme sisällöistä tai tekemästämme yhteistyöstä muiden yliopistojen kanssa?

Taideyliopistojen yhdistymisestä enemmän haittaa kuin hyötyä

Resurssien vekslausta

TEKSTI ANTTI SALMINEN

Näyttelijäntöön laitos kritisoi voimakkaasti taiteen huippuyliopistoehdotusta ja tapaa, jolla asiasta ollaan päättämässä. Yliopistojen autonomia on vakavasti uhattuna.

– Ministeri Sarkomaan tapa esittää asia on tyrmäävä. Itsekin sain lukea asiasta lehdestä, laitoksen johtaja, teatterityön professori, Yrjö **Juhani Renvall** toteaa.

– Tämmöinen on huonoa hallinnollista käytöstä. Kovasti puhutaan läpinäkyvyydestä ja yhteistoiminnallisista tavoitteista, mutta ministeriö ei näytä nähin periaatteisiin sitoutuneen.

Renvall vertaa ministerin toimintaa hallinnolliseen simputukseen.

– Kurittaminen resursseja vekslaamalla vaikuttaa nyt ohjenuoralta. Se ajaa yksiköt mahdottoman eteen. Armeijas-sa simputtaminen on kielletty, yliopistolaitoksessa kai ei.

Avauksia suuremman kokonaisuuden muodostamiseksi on ollut aiemminkin, mutta ne ovat jääneet maininnan tasolle.

– Muutama vuosi sitten opetusministeriön virkamies esitti, että taideyliopistoihin tarvitaan kriittistä massaa. Siinä vaiheessa ei vielä puhuttu Tampereen yliopiston roolista mitään.

– Jos yksi sadasta valitaan, kuten nyt Nätylle, kriittistä massaa nousee kyllä ihan itsestään.

Yksi kolmesta ammattinäyttelijästä tulee tällä hetkellä Tampereelta.

– Lisäksi Näty on arvioitu taiteellisen toiminnan huippuyksiköksi. Eikö se ministeriölle riitä? Vastaperustetun Tutkivan teatterityön keskuksen kohtalo pelottaa tässä ruletissa.

Huippuyliopisto vai ammattikorkeakoulu?

Renvallin mielestä on kyseenalaista, olisiko taideyliopisto yliopisto lainkaan.

– Jos taiteilijat laitettaisiin saman katon alle, syntyisi ammattikorkeakoulu, ei taideyliopisto. Siltä puuttuisi ammattioppia laajempi koulutusvastuu ja akateeminen vastuu, joka tutkimuksen kautta tarkkailee ja kehittää alaa.

– Ministeriö ei tunnu hahmottavan, että teatteritaiteen koulutus on nyt todella toimiva paketti. Olemme pystyneet luomaan kansainvälistä ja kotimaista liikkuvuutta, joka koituu opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden hyödyksi.

Suomalainen teatterikoulutus onkin resurssoitu tällä hetkellä paremmin kuin koskaan.

– Nyt pitäisi vain odottaa, mitä näillä voimavaroilla saadaan aikaan.

– Olo on nyt vähän kuin Jussi Parviaisen Jumalan rakastajalla. On syntynyt hopealusikka suussa – poikittain.

Ministerin ehdotuksessa on jätetty huomioimatta, että

– Selvästi näyttää siltä, että ministeriöt joutuvat kilpailemaan näkyvyydessä. Se näyttää aiheuttavan vauhtisokeutta, eikä lausuntoja enää harkita.

vahva yhteistyö taideyliopistojen välillä on jo olemassa.

– Sibelius-Akatemia koordinoi esimerkiksi esittävien taiteiden tutkijakoulua. Useita yhteistyöprojekteja on jo käynnissä ilman hallinnollista yhteyttä, Renvall toteaa.

– Meillä on tällä hetkellä toimiva yhteistyö. Jos meidät yhdistetään hallinnollisesti, epäilen suuremman yksikön hallintokykyä.

Renvall tyrmää myös ministeri Sarkomaan esimerkin ”musiikkiteatterin” taideyliopiston vahvuutena.

– Näin matalalentoista perustetta en olisi pystynyt kuvittelemaan. Vaikuttaa siltä, että asiapohjalta ei nyt keskustella ollenkaan.

Näivettyminen edessä

Miten mahdollinen yhdistyminen vaikuttaisi Tampereella?

– Kai tänne jätettäisiin oma sivutoimipisteensä, joka ajan myötä kuihtuisi. Taiteen ylin opetus siirtyisi Helsinkiin, ja varma on, että se ei sieltä enää palaisi.

– Kiusallista on, jos tätä joudutaan aluepoliittisesti perustelemaan, mutta se nyt saattaa olla ainoa vaihtoehto, jos muuten ei haluta argumentoida.

Renvall pitää outona, miksi juuri toimiviksi saatuja yhteistyökuvioita lähdetään kääntämään ympäri.

– Jos nykyinen rakennemalli tuhotaan, olemme tehneet sen suhteen turhaa työtä, ja uusi malli edellyttäisi jälleen työtä, joka ei lähde omista tarpeistamme. Jos tässä joudutaan leipomaan lisää hallinnollista kakkua, se näivettä niin opettajat kuin tutkijatkin.

Juoni kuin Gogolilta

Renvall ohjaa paraikaa Nätylle Nikolai Gogolin Reviisoria, joka muistuttaa erehdyttävästi tosimaailmaa.

– Oli se sitten tsaarin aikana tai nyt, sama juttu. Paljon ei näyttelijöille tarvitse antaa eläytymisapua.

– Kirjallisuuden lukeminen raporttien sijasta voisi joskus tehdä ministerillekin hyvää. Maailma tulee vastaan Gogolin viitan varjossa.

Uudistus uhkaa paitsi akateemista, myös taiteellista vapautta.

– Aleksis Kiven kuolinsyy oli loukattu taiteellinen kunnia. Se on sama juttu monen taiteilija-opettajan kohdalla, jos uudistukset runnotaan läpi.

Pormestari:

Riittää! – Teidän, Luka hyvä, pitää heti ottaa kaikki opettajat puhutteluun! Eräs esimerkiksi ei millään näytä voivan olla irvistelemättä tällä lailla. Entä jos sen näkee reviisori? Pahas tietää mitä siitä saattaa tulla...

Rehtori:

Sanottu on sille siitä. Mutta mitä minä mahdan? Kaikki tuppaa sekaantumaan koulutyöhön näyttääkseen vain omaa muka viisauttaan! Kumpu luoja varjelisi ihmisiä joutumasta koulualalle!

Pormestari:

Jo riittää!

Nikolai Gogol: Reviisori (1836)

Puheenvuoro

Teatteri tekee yliopistosta tamperelaisen!

Teatterintutkimus on kansainvälisestäkin suhteellisen uusi tutkimusalue. Painopiste siirtyi teksteistä esitysten tutkimiseen vasta 1980-luvulla. Teatterintutkimus on kehittynyt valtavalla vauhdilla viimeisten 15 vuoden aikana. Sitä on tukenut esittävyiden problematiikan voimistuminen länsimaisen kulttuurin ajassa.

Tieteellisen ja taiteellisen tutkimuksen tiedonintressi ei enää näyttäydä toisilleen vastakkaisena, metodista kehittelyä ja vuorovaikutusta on Nätyllä ja Teatterin ja draaman tutkimuksen oppiaineella yhteisen

tutkijakoulun piirissä. Samalla perinteinen tiede/taiderajaus laitosten välillä on selkiintynyt perustehtävien mukaiseksi tehden tilaa vapautuneelle opetus- ja tutkimusyhteistyölle.

Aikaisemmillekin vaiheille osataan jo antaa arvonsa, Tampereen yliopiston piiristä löytyy taiteellisen tutkimuksen pioneereja, joista tutkimus on uudestaan kiinnostunut. Tänä päivänä tamperelaisia toimijoita kiehtoo paitsi esitystekstin myös harjoitusprosessin tutkimus sekä media-ajan nykyteatteri kulttuurintutkimuksellisesta näkökulmas-

ta. Taideaineiden laitoksella kehitetään intensiivisesti myös modernin, esitystä lähtökohtana pitävän kotimaisen draamakirjallisuuden opetusta ja tutkimusta.

Tetu ja Näty ovat viime vuosina voimallisesti kehittäneet yliopistopedagogista yhteistyötään teatterihistorian ja esitysanalyysin opetuksessa, vaikka koulutuksen tavoite onkin laitoksilla erilainen. Uusia opetus-suunnitelmia rakennetaan yhdessä hyvien kokemusten pohjalta. Tiedeyliopisto tarjoaa Nätyä koulutukselle hyvän taustan yksilöllistenkin valintojen pohjaksi.

Tampereen suurin tutkimuksellinen ponnistus alalla on Tutkivan teatterityön keskus, joka klinikan tavoin pyrkii vastaamaan teatterikentän ajankohtaisiin tutkimushaasteisiin.

Teatterin ja draaman tutkimus aloittaa syksyllä yhdessä Helsingin, Warwickin ja Amsterdamin yliopistojen kanssa Erasmus-tutkimuksen *International Performance Research*. Sen intressinä on kehittää ymmärrystä monikansallisista tuotannoista ja niiden vaatimista käytännön tuottamisen osaamisalueista. Manageriaalinen toiminta-

tatapa on tulossa suomalaisiin teattereihin vaatien osaajansa. Kansainvälinen opiskelijakaarti tulee jalkautumaan harjoitteluun myös Nätyntuntumaan, sijaitseehan Warwickissa Euroopan vanhin ja arvostetuin Tutkivan teatterityön keskus.

Hanna Suutela

Teatterin ja draaman tutkimuksen professori Humanistisen tiedekunnan dekaani

aikalainen

Erikoisnumero 31.1.2008
13. vuosikerta

Toimitus
33014 TAMPEREEN
YLIOPISTO
puh. (03) 3551 7902
www.uta.fi/lehdet/aikalainen
sähköposti: aikalainen@uta.fi

Päätoimittaja
Antti Salminen
(03) 3551 6507
antti.e.salminen@uta.fi

Sivillipalvelusmies
Jonne Renvall
(03) 3551 7283
jonne.renvall@uta.fi

Taitto
Sinikka Jokinen
(03) 3551 7243
sinikka.jokinen@uta.fi

Ilmoitukset
(03) 3551 6507
aikalainen@uta.fi

Tilaukset
(03) 3551 6747
www.uta.fi/lehdet/aikalainen/
tilaus.html

Painopaikka
I-Print Oy, Seinäjoki
ISSN 1239-3266